

Bilag 2

Eksempler på vilkår i miljøgodkendelse af husdyrbrug

1	Generelle forhold	4
1.1	Drift og indretning	4
1.2	Årsproduktion - staldbelægning	4
1.2.1	Generelt	5
1.2.2	So-produktion	5
1.2.3	Slagtesvin	6
1.2.4	Kyllinger	6
1.2.5	Kvæg	7
1.3	Information og ændringer på virksomheden	7
2	Anlæg	8
2.1	Staldinventar- og drift	8
2.1.1	Ventilation	9
2.1.2	Rengøring af staldanlæg	9
2.2	Ammoniakreducerende teknologi	9
2.2.1	Foder :	10
2.2.2	Relevante vilkår ved forskellige ammoniakreducerende miljøteknologier	10
2.2.3	Relevante vilkår vedrørende opbevaringsanlæg	11
2.3	Lugt.....	11
2.3.1	Vilkår vedrørende gyllebeholdere :	11
2.3.2	Vilkår vedrørende dybstrøelse	12
2.3.3	Kontrol vilkår	12
2.4	Gødnings- og ensilageopbevaring.....	12
2.4.1	Gyllehåndtering.....	13
2.5	Transport	13
2.5.1	Transport af husdyrgødning.....	13
2.5.2	Øvrig transport	14
2.6	Teknikker til gyllehåndtering	14
2.7	Anvendelse af anden organisk gødning	15
2.8	Spildevand og overfladevand	15
2.9	Uheld og risici	16
2.10	Støjklider.....	16
2.11	Skadedyr	17
2.12	Støv	17
2.13	Lys	17
2.14	Oplag af olie, affald, pesticider og øvrige kemikalier	17
2.14.1	Olie	17
2.14.2	Affald.....	18
2.14.3	Sprøjtemidler og medicin	18
3	Udbringningsarealer	19
3.1	Arealanvendelse	19
3.1.1	Nitratudvaskning	19
3.1.2	Fosfor.....	20
3.1.3	Foder	20
4	Bedste tilgængelige teknik / Renere teknologi	21
5	Vilkår der efter aftale med ansøger kan indføres med henblik på at skabe større åbenhed og forståelse for virksomhedens miljøforhold	21
6	Landskabsinteresser	22
7	Tilsyn, kontrol og egenkontrol	22

Indledning

For husdyrbrug, der miljøgodkendes for første gang, kan der fastsættes vilkår til hele husdyrbruget, det vil sige både eksisterende forhold og nye forhold. For husdyrbrug, der har en miljøgodkendelse i forvejen, kan der fastsættes vilkår til den udvidelse og/eller ændring, der er ansøgt om samt eventuelle ændringer i eksisterende forhold som følge af det ansøgte.

På grundlag af landmandens ansøgning vurderer kommunalbestyrelsen nødvendigheden af at fastsætte konkrete individuelle vilkår for miljøgodkendelsen. Det er hovedreglen at ansøger selv vælger de nødvendige og bedst egnede virkemidler for så vidt angår husdyrbrugets indretning. Kommunalbestyrelsen kan gå i dialog med ejeren om de nødvendige og bedst egnede virkemidler. Kommunalbestyrelsen skal endelig godkende ansøgers forslag til valg af virkemidler ud fra den foreliggende dokumentation for virkemidlernes miljøeffekt, således at de valgte foranstaltninger samlet set i tilstrækkelig grad vurderes at opfylde kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik og kravet om hensynet til omgivelserne. Omkostningerne ved anvendelse af bedste tilgængelige teknologi skal dog være rimelige målt i forhold til hensynet til omgivelserne samt de anlægs- og driftsomkostninger det påfører produktionen

Formålet med at fastsætte konkrete vilkår for husdyrbrugets drift og indretning er, at sikre

- At husdyrbruget drives og indrettes i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og miljøredegørelsen
- At kravet om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager overholdes
- At yderligere miljøkrav fastsat på grundlag af kommunalbestyrelsens vurdering af ansøgningsmaterialet overholdes, og
- At nedsætte risikoen for, at der forekommer forurening eller gener, ud over de forventede ifølge miljøvurderingen

Konkrete vilkår i godkendelsen vil ofte være rettet mod husdyrholdet, staldanlæg og øvrig byggeri samt tekniske installationer, f.eks. placering, indretning og løbende drift, samt arealdriften, men vilkår kan også være rettet mod andre forhold, der vurderes relevant for den konkrete ansøgning.

Formulering af vilkår vil ofte omhandle renholdelse, vedligeholdelse, løbende justering og eftersyn af tekniske installationer, samt vilkår om dokumentation i form af egenkontrol (logbøger, beregninger o.lign.), rapporter fra service eftersyn, gødningsregnskab mv. Vilkår kan også stilles i form af krav om iværksættelse af forebyggende foranstaltninger og/eller farve- og materialevalg samt afskærmende beplantning.

Der må kun stilles vilkår i miljøgodkendelsen, der er relevante for det konkrete husdyrbrug. Det skal således fremgå af ansøgningsmaterialet og kommunalbestyrelsens miljøvurdering, at de enkelte vilkår er relevante for det konkrete husdyrbrug. Der må således ikke stilles vilkår vedrørende forskellige typer af miljøbelastninger fra husdyrbrugets anlæg eller arealer, hvis disse miljøbelastninger vurderes at være forenelige med hensynet til omgivelserne. Det skal endvidere tilstræbes, at de stillede vilkår ikke pålægger ansøger flere udgifter og større krav til dokumentation end højst nødvendigt.

Den konkrete formulering af individuelle vilkår til drift og indretning af husdyrbruget skal aftales i tæt dialog mellem ansøger og godkendelsesmyndigheden. Kommunalbestyrelsen vurderer behovet for at fastsætte vilkår overfor de forskellige typer miljøbelastning fra husdyrbruget ud fra ansøgningen og de retningslinjer, der fremgår af bekendtgørelser, vejledninger

og andre udmeldinger fra ministeriet. Det er hovedreglen, at ansøgeren selv vælger de nødvendige og bedst egnede virkemidler.

Kommunalbestyrelsen kan ud fra ansøgers valg af virkemidler stille konkrete individuelle vilkår om dokumentation for, at virkemidlet fungerer som forudsat.

Vilkår bør fastsættes så præcise, entydige og robuste som muligt, således at den forventede miljøeffekt bliver opnået i praksis og at en manglende efterlevelse af vilkårene forholdsvist let kan påvises ved kommunens tilsyn. Der lægges derfor stor vægt på, at de fastsatte vilkår kan kontrolleres af tilsynsmyndigheden.

Da det er vanskeligt at måle emissioner fra husdyrproduktionen og sådanne målinger også kan være behæftet med store usikkerheder, må der kun undtagelsesvis kunne fastsættes vilkår om overholdelse af bestemte grænseværdier dokumenteret ved analyser.

Afskæringskriterierne eller grænseværdier for ammoniaktab, lugt, nitratudvaskning og fosfortab, der indgår i det faglige grundlag for kommunalbestyrelsens miljøvurdering, er baseret på modelberegninger i stedet for konkrete analyser. Effekten af forureningsbegrænsende eller afhjælpende virkemidler rettet mod disse faktorer baseres således på beregninger. Vilkår i en miljøgodkendelse kan derfor ofte være rettet mod de parametre, der anvendes i modelberegningerne.

Listen over eksempler på formuleringer af konkrete individuelle vilkår til drift og indretning husdyrbrug er søgt inddelt efter de samme typer af miljøbelastninger som beskrevet i kapitel 4.

Vilkårslisten er således udover standardvilkår inddelt i nedenstående hovedafsnit som går igen i kapitlerne 2-4

- Generelle forhold
- Anlæg
- Arealer
- Bedste tilgængelige teknik (BAT)
- Husdyrbrugets affald
- Varettagelse af hensyn til landskab
- Husdyrbrugets ophør
- Alternative muligheder
- Egenkontrol

Generelle forhold, anlæg og arealer dækker følgende forhold:

Generelle forhold: ansøger og ejerforhold, husdyrbruget, husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold og tegninger over husdyrbrugets indretning.

Anlæg og arealer: Husdyrbrugets drift, herunder sædskifte, gødningsproduktion og – håndtering og forurening og genepåvirkninger fra husdyrbruget, samt gene- og forureningsbegrænsende foranstaltninger.

Der er ikke tale om en udtømmende liste men en liste over eksempler på formuleringer af konkrete individuelle vilkår. Eksemplerne er formuleret i generelle vendinger. Det vil derfor ofte være nødvendigt at omformulere eksemplerne, når de fastsættes som vilkår i konkrete miljøgodkendelser af husdyrbrug.

1 Generelle forhold

1.1 Drift og indretning

- Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den vedlagte miljøtekniske beskrivelse af xx.yy.zzzz, og med de ændringer der fremgår af godkendelsens vilkår.
- Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikre at stier og båse holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene. Klimatiske forhold, f.eks. meget høje temperaturer kan medføre at grise gøder i et større areal af stien
- Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes således at unødigt spild undgås i videst muligt omfang.
- Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
- Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen XXXvej X, XXX XXX . Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktionen vedrørende CHR nr. XXXX, og ejendommen er desuden knyttet til CVR nr. XXX og CVRp nr. XXXXX.
- Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.
- Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug og der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion. Den fulde årsproduktion behøver således ikke være opfyldt 2 år efter meddelelse af godkendelse.
- Bedriften skal underrette tilsynsmyndigheden således:
 - Når besætningen er nået op på XXX dyreenheder,
 - besætningens/produktionens størrelse den xxxx (2 år efter godkendelsens dato)

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dato for retsbeskyttelsens udløb er xxx måned 20xx. Vilklårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40, stk. 2.

- Virksomhedens miljøgodkendelse skal, jf. § ?? i Godkendelsesbekendtgørelsen [3] / § 41 stk. 3 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt, at foretage den første revurdering i 20xx.

1.2 Årsproduktion - staldbelægning

1.2.1 Generelt

I de følgende forslag til beskrivelse af maksimale produktionsomfang anvendes primært dyreenheder (DE). Hidtil har definitionen af dyreenheder været ajourført med mellemrum. I tilfælde af kommende ændringer af dyreenhedsdefinitionerne skal det påpeges, at der ved fortolkning af en afgørelse skal anvendes den dyreenhedsdefinition, der var gældende på det tidspunkt, hvor godkendelsen/tilladelsen blev givet. Herved fastholdes den produktion målt i antal dyr, der på tidspunktet for godkendelsen/tilladelsen kunne forventes.

1.2.2 So-produktion

- Svinebruget tillades drevet med et dyrehold på maksimalt xxx DE, der fordeler sig med xxx årssøer, xx.xxx smågrise (7,2-30 kg) og x.xxx slagtesvin (30-102 kg). Det tillades, at fordelingen mellem søer, smågrise og slagtesvin varierer indenfor de maksimale xxx DE.
- Produktionen må dog ikke overstige:
 - xx DE i årssøer
 - yy DE i smågrise (7,2-30 kg)
 - zz DE i slagtesvin (30-102 kg)
- Inden for dette produktionsniveau tillades afvigelser i ind- og afgangsvægt, så længe det maksimale antal DE ikke overskrides.
- For smågrise må indgangsvægten dog kun variere inden for intervallet yy-zz kg og afgangsvægten må variere inden for intervallet ææ –åå kg.
- For slagtesvin må indgangsvægten dog kun variere inden for intervallet aa-bb kg og afgangsvægten må variere inden for intervallet cc –dd kg.
- Produktionen af smågrise og slagtesvin må gerne de første x(8) år være op til henholdsvis x % (15 %) og y % (12 %) mindre end angivet.

Dyreenheds-omregningsfaktoren er anført i bilag 1 til bekendtgørelse af ændring til husdyrgødningsbekendtgørelsen [1] nr. 813 af 19. juli 2004.

[Den sidste tilføjelse giver mulighed for, at husdyrbruget kan ansøge om en større produktion end han umiddelbart kan producere de første år. Hermed kan der tages højde for evt. effektivitetsforbedringer i løbet af godkendelsesperioden (retsbeskyttelsesperioden).]

- S sammensætningen af svin på stald må på intet tidspunkt medføre en større lugtemission end X OU/s, hvor lugtemissionen beregnes som x OU/s per årssø, y OU/s per 1000 kg smågrise og z OU/s per 1000 kg slagtesvin. Grænsen mellem smågrise og slagtesvin i denne forbindelse er ved 30 kg.

[tilføjelsen er kun aktuel, hvis nabogener med lugt kan være et problem.]

	Ja	Nej
Er der mere end 750 stipladser til søer*	√	
Er der mere end 2.000 stipladser til slagtesvin (30-102 kg)*	√	

Med stipladser menes det maksimale antal dyr på husdyrbruget på et givet tidspunkt i løbet af året.

(Til vurdering af antallet af stipladser må der foretages en beregning af det maksimale antal individer, der kan blive tale om for hver type, når den anførte fleksibilitet udnyttes. Det her beregnede antal må tillægges et antal, der fastsættes ud fra en forventelig maksimal variation over året.)

Eksempel:

Maksimalt antal DE i årssøer	40 DE
Maksimalt antal DE i smågrise (7,2-30 kg)	20 DE

Maksimalt antal DE i slagtesvin (30-102 kg)

60 DE

Det samlede antal DE må dog samlet maksimalt være 100 DE

1.2.3 Slagtesvin

- Svinebruget tillades drevet med en produktion på maksimalt xx DE, svarende til xxxx stk. slagtesvin (30-102 kg) årligt. Inden for dette produktionsniveau tillades afvigelser i ind- og afgangsvægt, så længe det maksimale antal DE ikke overskrides. Indgangsvægten må dog kun variere inden for intervallet aa-bb kg og afgangsvægten må variere inden for intervallet cc-dd kg.
- Dyreenheds-omregningsfaktoren er anført i bilag 1 til bekendtgørelse af ændring til husdyrgødningsbekendtgørelsen [1] nr. 813 af 19. juli 2004.
- Produktionen af slagtesvin må gerne de første x(8) år være op til y % (12 %) mindre end angivet.
- Sammensætningen af svin på stald må på intet tidspunkt medføre en større lugtemission end X OU/s, hvor lugtemissionen beregnes som x OU/s per 1000 kg slagtesvin.

[tilføjelsen er kun aktuel, hvis nabogener med lugt kan være et problem.]

	Ja	Nej
Er der mere end 2.000 stipladser til slagtesvin (30-102 kg)*	√	

Med stipladser menes det maksimale antal dyr på husdyrbruget på et givet tidspunkt i løbet af året.

(Til vurdering af antallet af stipladser må der foretages en beregning af det maksimale antal individer, der kan blive tale om, når den anførte fleksibilitet udnyttes. Det her beregnede antal må tillægges et antal, der fastsættes ud fra en forventelig maksimal variation over året.)

Til vurdering af, hvilken fremgang der kan forventes kan det følgende anvendes som retningslinje:

Svin: Forventet fremgang i effektivitet

Sohold: 2005: 24 grise pr. årssø, fremgang på 0,5 gris pr. årssø

Fremgang over 8 år svarer til 4 grise pr. årssø:

Sohold plus smågrise: 6,1 pct. (0,76 pct. pr. år)

Alene smågrise: 16,8 pct. (2,1 pct. pr. år) Ved beregning svarer det til 14,4 pct.

Slagtesvin: 2005: 850 g daglig tilvækst, fremgang på 11 g daglig tilvækst pr. år og en afgangsværdi på 108 kg i 2014.

Fremgang over 8 år medfører en fremgang i daglig tilvækst på 90 g

Slagtesvin: 12,7 pct. (1,6 pct. pr. år). Ved tilbageregning svarer det til 11,3 pct.

1.2.4 Kyllinger

- Kyllingeproduktionen tillades drevet med en produktion på til xxx dyreenheder (DE) f. eks. svarende til xxx.000 stk. producerede kyllinger (xx dage). Inden for dette produktionsniveau tillades en længere eller kortere levetid for kyllingerne, således at afgangsalderen kan variere mellem 32-45 dage, når der samtidig korrigeres i antallet af

individer, således at den årlige produktion ikke overstiger de anførte xxx DE. Dyreenheds-omregningsfaktoren er anført i bilag 1 til bekendtgørelse af ændring til husdyrgødningsbekendtgørelsen nr. 813 af 19. juli 2004. Produktionen af kyllinger må gerne de første x år være op til y % mindre end angivet.

[Den nedenstående vægtgrænse er kun aktuel, hvis nabogener med lugt kan være et problem.]

- Der må på intet tidspunkt være mere end x kg kylling pr. m² i staldene.

Hvis der er behov for fastsættelse af et antal stipladser kan det anføres således:

- Der etableres x stipladser til kyllinger, hvor der med stipladser menes det maksimale antal dyr på husdyrbruget på et givet tidspunkt i løbet af året.

Det skal her erindres, at der ved en konventionel produktion (ikke økologisk) almindeligvis må regnes med en dødelighed på 2 – 3 pct., så antallet af stipladser skal overstige det maksimale antal kyllinger, der kan produceres ifølge det ovenstående. Det vil sige det antal, der svarer til den korteste afgangsalder.

1.2.5 Kvæg

- Ejendommen har tilladelse til et dyrehold på xxx årskøer (tung race / Jersey) og yyy årsopdræt, kvier fra fødsel til 28/25 mdr. samt yyy producerede slagtekalve med afgangsvægt på zzz kg, i alt svarende til xxx DE. Det tillades, at fordelingen mellem årskøer, opdræt og slagtekalve varierer inden for de maksimale xxx DE. Inden for dette produktionsniveau tillades afvigelser i afgangsvægten for slagtekalve, så længe det maksimale antal DE ikke overskrides.
- [Sammensætningen af kvægtypen på stald må på intet tidspunkt medføre en større lugtmissionen end X OU/s, hvor lugtmissionen beregnes som 170 OU/s per 1000 kg dyr.]

[tilføjelsen er kun aktuel, hvis nabogener med lugt kan være et problem.]

1.3 Information og ændringer på virksomheden

- Ændringer i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til kommunen.
- Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til godkendelsen, skal anmeldes til kommunen inden gennemførelsen. Kommunen vurderer om de aktuelle planer for ændring/udvidelse kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.
- De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Visse gener som f.eks. gener påvirkes af udsving i produktionsomfanget i løbet af året. Da det tilladte produktionsomfang primært er defineret ud fra den årlige produktion kan det derfor være nødvendigt at sikre sig, at udsving i produktionen ikke varierer for meget i løbet af året. På ejendomme med ledig produktionskapacitet er denne risiko særlig stor, således det kan hensigtsmæssigt at indsætte følgende vilkår:

- Den godkendte husdyrproduktion skal foretages jævnt fordelt over året.

Det skal dog bemærkes, at hvis problemet kun er lugtgener kan det i stedet løses ved at også fastsætte krav om maksimal staldbelægning (se afsnit om husdyrbruget). Det skal også bemærkes, at visse produktionsformer ikke foretages jævnt fordelt i løbet af året. Det er i så fald vigtigt at tage stilling til, om dette har betydning for miljøbelastningen, og i givet fald fastsætte vilkår om i hvilket omfang produktionen må variere i løbet af året.

- Miljøredegørelsen og miljøvurderingen tager udgangspunkt i de udbringningsarealer, der fremgår af kortbilag x, hvor x ha er ejet/forpagtet på ejendom x, y ha på y osv. Det er desuden taget udgangspunkt i en afsætning af husdyrgødning til bedrift x på x DE, y kg N og z kg P. Der må udbringes husdyrgødning på de arealer på den pågældende bedrift som fremgår af bilag y.
- Udbringningsarealet fremgår af det tilhørende kortbilag x og kan uden anmeldelse ændres indenfor de områder der fremgår af kortbilag z. Ændringer af udbringningsarealet herudover skal anmeldes kommunen, der vurderer, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare.

2 Anlæg

2.1 Staldinventar- og drift

Forhold omkring udpumpning af gylle fra gyllekanalerne kan i korte perioder have en væsentlig betydning for lugtgener omkring stalde.

Forhold omkring udpumpning af gylle fra gyllekanalerne kan have en væsentlig betydning for lugtgener og ammoniaktab fra stalden. Gyllen i gyllekanalerne vil afhængig af forhold og type danne et flydelag i kanalerne. Ved tømning af kanalerne kan det eksisterende flydelag bibeholdes i stort omfang. Det er dog nødvendigt ind imellem også at udpumpe flydelaget.

Hvor det satses på et effektivt flydelag kan der indsættes vilkår om hvor tit dette må udpumpes. Ved en sådan udpumpning kan der opstå særligt store lugtgener, så hvor en ekstra lugtbelastning kan være problematisk kan der desuden fastsættes krav om hvornår dette må foretages f.eks.

- Det etablerede flydelag i gyllekanalerne må ikke udpumpes oftere end hver XX dag og må ikke foretages fredag, lørdag eller søndag.

Hvor der omvendt satses på hyppig tømning af gyllekanalerne kan der fastsættes krav om hyppighed f.eks.

- Gyllen i gyllekanalerne skal udpumpes hver X dag.

I stalde til smågrise, avls- og slagtesvin taget i brug inden 1. juli 2000 er det et lovkrav, at der til grise over 20 kg opsættes overbrusning eller andre foranstaltninger, der giver grisene mulighed for køling. (§ 4 i lov om indendørs hold af smågrise avls- og slagtesvin). Ved udvidelse i gamle stalde kan det være aktuelt at fastsætte vilkår til etablering af overbrusningsanlæg. Sænkes temperaturen med 3 grader reduceres ammoniakfordampningen med ca. 20 % og en tilsvarende reduktion af lugt må forventes. Der kan vælges et traditionelt lavtryksanlæg, som overbruser gødearealet. Der kan også i stedet vælges, og evt. sættes vilkår om, et højtryksanlæg, hvor stalduften tilføres forstøvet vand. Dette kan sænke temperaturen i hele stalden 2-10 grader.

- Der skal etableres overbrusningsanlæg (svinestalde) ELLER højtryksanlæg, hvor staldluften tilføres forstøvet vand i samtlige stalde.

Ud fra et velfærdsmæssigt synspunkt er der i stalde til smågrise, avls- og slagtesvin taget i brug efter 1. juli 2000 et lovkrav om, at der til grise over 20 kg opsættes overbrusning eller andre foranstaltninger, der giver grisene mulighed for køling. (§ 4 i lov om indendørs hold af smågrise avls- og slagtesvin). Ved udvidelse i gamle stalde kan det være aktuelt at fastsætte vilkår til etablering af overbrusningsanlæg. Der kan vælges et traditionelt lavtryksanlæg, som overbruser gødearealet.

2.1.1 Ventilation

Såfremt der er omboende nær staldanlægget typisk inden for 100 meter kan ændringer af ventilationsforholdene også under normale forhold påvirke omfanget af lugtgener. Det kan i så fald være hensigtsmæssigt at fastsætte vilkår til driftspraksis vedrørende ventilation f.eks. på følgende måde:

- Etablering af nye ventilationsanlæg fra stalde skal sikre, at afkastet sker lodret gennem skorsten uden afdækning. Afkasthøjden skal være mindst xx m (fx 0,7 m) over tagryg. Afkasthastigheden skal være mindst x m/sek. (fx 7 m/sek).

Det skal bemærkes at grundlaget for standardberegningen af geneafstanden ifølge vejledningen er en afkasthøjde på x m for slagtesvinestalde, y m. for sostalde, z m. for smågrise osv. (for afkasthastigheden skal tilsvarende angivelser nævnes). Det kan derfor være hensigtsmæssigt at fastsætte vilkår om at overholde disse.

Ved omfattende ændringer af ventilationsanlægget kan lugtgenerne for omboende også ændres på større afstande. Ved at samle alle afkast fra en staldbygning i et afkast opnås betydelige færre lugtgener for omboende også ved større afstande. Miljøeffekten af sådanne løsninger vil typisk blive beregnet ved anvendelse af OML modellen, og det vil i så fald være oplagt altid at fastsætte vilkår om, at beregningsforudsætningerne vedrørende afkasthøjde og hastighed angives som vilkår.

- Ventilationsafkast fra staldbygning X samles i et centralt afkast med en beregnet afkasthøjde på x meter og en lufthastighed på Y m/s
- Ventilatorer skal renholdes og rengøres efter behov – dog mindst én gang om året. (Kvæg) Nævnte skal fremgå af egenkontrol-journal.

2.1.2 Rengøring af staldanlæg

2.2 Ammoniakreducerende teknologi

Vilkår i forbindelse med krav om reduktion af ammoniakemissionen eller krav som følge af den individuelle vurdering i bufferzone I og II :

Ved at sænke foderets proteinindhold, så falder både indholdet af ammonium i urinen og gyllens pH reduceres. Begge forhold giver lavere ammoniakfordampning.

2.2.1 Foder :

- Der skal foreligge dokumentation for, at der ved fodring af slagtesvin (eller andre relevante dyretyper) på husdyrbruget anvendes X FE_{sv} pr. produceret svin og Y gram råprotein per FE_{sv}, således at korrektionsfaktoren ifølge bilag W er på max. Z. Kravet til denne dokumentation fremgår også af bilag W og er identisk med kravene, såfremt korrektionsfaktoren skal anvendes i forbindelse med bedriftens gødningsregnskaber.

2.2.2 Relevante vilkår ved forskellige ammoniakreducerende miljøteknologier

Landbrug med forsøringsanlæg

- Der skal foreligge dokumentation for kontinuerlig drift i form af udskrifter fra datalogning vedrørende pH og tilsætningen af svovlsyre.
- Anlægget skal vedligeholdes ved at følge fabrikantens vejledning herom.
- Der skal etableres fast overdækning / leca / hexacover på beholdere med forsuret gylle.

Ovenstående vilkår kan være aktuelt for beholdere bygget før 1/1 2007, hvor der er konstateret lugtgener fra beholderen.

- Såfremt kommunen vurderer, at forsøringsanlægget giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal ansøger lade udarbejde en handlingsplan, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne.

Luftrensere

Kemisk luftrensere

- Der skal anvendes datalogning, som på timebasis registrerer pH-værdien. Der skal lagres timeværdier for min. 5 år. Data udskrives som en pH-kurve, hvor driftsstop registreres entydigt. Aflæsning af data foretages med en (bærbar) PC.

Det skal bemærkes, at den præcise formulering af ovenstående vilkår vil afhænge af det enkelte luftrensningsanlægs logfunktioner.

- Der skal til enhver tid kunne fremlægges dokumentation for indkøb af svovlsyre i form af fakturaer opbevaret i 5 år. Der bruges ca. 3 kg koncentreret svovlsyre (96 %) pr. kg opsamlet NH₃.

Spalteskrabere

- Spalter rengøres med spalteskrabere så det sikres at gødning og urin hurtigt fjernes fra spaltegulvet og ledes til gødningskanalerne.
- Spalter rengøres med spalteskrabere x gange dagligt.

Vilkåret skal afspejle det tiltag, der fremgår af miljøredegørelsen. Det vil afhænge af skraber-type, hvilke krav der skal stilles til hyppighed. Det er vigtigt at sikre sig, at der stilles vilkår om den hyppighed, der ligger til grund for den forventede effekt på ammoniakemissionen

Gyllekøling

- Der skal være en timetæller på varmepumpen. Gennemsnitlig skal der være en driftstid på xx % af året.

Den fastsatte driftstid i vilkåret skal afspejle det, der fremgår af miljøredegørelsen.

2.2.3 Relevante vilkår vedrørende opbevaringsanlæg

Fast gødning inkl. dybstrøelse

I det omfang dybstrøelsen opbevares som kompostlignende dybstrøelse i markstak kan det være relevant er fastsætte vilkår om, hvor markstakken må være placeret i forhold til et kvælstoffølsomt naturområde.

- Markstakke med kompostlignende dybstrøelse må ikke være placeret nærmere end x meter fra følgende naturområdet :

Ifølge normtallene udbringes 65 % af dybstrøelse fra kvæg og 30 % af dybstrøelsen fra svin direkte i marken. Et vilkår om en højere procentdel vil reducere ammoniakemissionen og kan derved anvendes af husdyrbruget ved imødekommelsen af miljøkravene vedrørende ammoniak.

- Andelen af dybstrøelse, som udspreddes på marken direkte fra stalden, skal min. være x %.

Beholdere til flydende husdyrgødning

- Gyllebeholderen skal have fast overdækning i form af X (telt, flydedug eller betonlåg). (Efter endt omrøring og udkørsel skal flydedug/telt lukkes igen umiddelbart efter). Skader på den faste overdækning skal repareres, således overdækningen er helt tæt.

2.3 Lugt

Generelle/brede vilkår:

Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

2.3.1 Vilkår vedrørende gyllebeholdere :

- Der skal etableres en støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder, hvor påfyldning af gylle ved gyllebeholderen finder sted. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Pladsen skal ind mod gyllebeholderen afgrænses af en jernbetonmur eller andet, som sikrer mod påkørsel af denne.

Vurderingen af geneafstanden til omboende beregnes på baggrund af lugtemissionen fra staldene og ikke fra opbevaringsanlæggene. Ved placering tæt på nabo kan stilles vilkår om:

- Der skal etableres fast overdækning på gyllebeholderen i form af flydedug/teltoverdækning/betonlåg

I forbindelse med særlig følsom placering tæt på nabo kan der, hvor specielle forhold taler herfor, stilles følgende vilkår:

- Der må ikke foretages håndtering, herunder omrøring og udkørsel af husdyrgødning fra anlæggene lørdag eller søn- og helligdage.

Umiddelbart efter udkørsel af gylle fra gyllebeholderen skal gyllebeholderen tilføres snittet halm, således gylleoverfladen er dækket af et betydeligt lag halm indtil flydelaget dannes efter 1-2 uger.

2.3.2 Vilkår vedrørende dybstrøelse

I stalden :

- I dybstrøelsesstalde skal der strøes halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

Den nødvendige mængde strøelse afhænger af flere forhold; men følgende er de vigtigste. Hvis stien er indrettet med separat gøde-ædeareal er strøelsesforbruget markant mindre end hvis der er dybstrøelse i hele stien. For at sikre en homogen dybstrøelse er det særligt i slagtesvinestalde vigtigt at strøelsen tildeles i de områder hvor slagtesvinene gøder

Oplag af fast gødning og dybstrøelse :

Selvom der er krav om overdækning af fast gødning incl. dybstrøelse kan disse oplag give anledning til lugtgener. Der er enkelte muligheder for at stille vilkår, som kan imødegå lugtgener.

I det omfang dybstrøelsen opbevares som kompostlignende dybstrøelse i markstak nær omboende kan det være relevant at fastsætte vilkår om, hvor markstakken må være placeret og evt. afstandskrav til nabobeboelser. Som hovedregel bør der dog stilles krav om, at fast gødning incl. dybstrøelse skal opbevares på møddingsplads med fast bund og afløb.

- Markstakke med kompostlignende dybstrøelse må på følgende marker ikke være placeret nærmere end x meter fra nabobeboelse.

Ifølge normtallene udbringes 65 % af dybstrøelsen fra kvæg og 30 % af dybstrøelsen fra svin direkte i marken. Et vilkår om en højere procentdel vil give mindre oplag af dybstrøelse og mindre lugt. Vilkåret er dog primært et vilkår, som kan være aktuelt i forbindelse med at reducere ammoniakemissionen.

- Andelen af dybstrøelse, som udspredes på marken direkte fra stalden, skal min. være x %.

2.3.3 Kontrol vilkår

Angående tekniske anlæg til reduktion af lugt kan stilles vilkår, der sikrer en tilstrækkelig vedligeholdelse og dermed en konstant og permanent effekt på lugtreduktionen. F.eks. kan indsættes følgende vilkår i forbindelse med biologiske rensningsanlæg :

- Driften af det biologiske filteranlæg skal følge anvisningerne om optimal drift fra leverandøren om bl.a. udskiftning af filterpads og overbrusning, eller at der indgås en serviceaftale med leverandøren om drift og vedligeholdelse. Anvisningerne eller serviceaftalen samt ændringer af disse indsendes til kommunen.

2.4 Gødnings- og ensilageopbevaring

- Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast og flydende husdyrgødning på mindst x måneder på husdyrbruget
- Ensilagestakke, der ikke placeres på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder, må højst være placeret på samme sted i 24 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før ensilage igen må placeres på samme sted.

- Kasseret ensilage fra ensilagepladser eller –siloeer skal fjernes løbende og opbevares overdækket med plast eller lignende for at forhindre lugtgener.
- Kompost eller kompostlignede dybstrøelse må højst ligge samme sted i 12 måneder og må ikke placeres samme sted igen før efter 5 år.
- I tilfælde af etablering af ensilagestak eller oplag af kompost i markstak skal tidspunkt og placeringen noteres på et kortbilag i driftsjournalen.

2.4.1 Gyllehåndtering

- Ved håndtering af gylle gennem ikke-faste installationer, der ikke lever op til § 19 i husdyrgødningsbekendtgørelsen, skal dette foretages under konstant opsyn, således at evt. brud straks opdages, og pumpningen i så fald kan afbrydes.

Ovenstående vilkår kan evt. udbygges med følgende mere specifikke vilkår, såfremt der er en særlig begrundelse herfor og såfremt ansøger teknisk kan håndtere dette

- Såfremt der ved en eller flere af gyllebeholderne etableres fast pumpeudstyr, skal el-installationen indrettes, så at pumpen ikke kan startes utilsigtet.
- Hvis der monteres fjernbetjent pumpeudstyr på en eller flere af gyllebeholderne, skal der være monteret en anordning, der sikrer at pumpen slår fra automatisk, når der er pumpet, hvad der svarer til indholdet af en gyllevogn. Der kan alternativt etableres en anordning, som sikrer, at pumpen kun kan startes, når der står en gyllevogn under udløbet.

2.5 Transport

2.5.1 Transport af husdyrgødning

Såfremt der kan opstå nabogener ved udbringning af husdyrgødning (f.eks. bynære anlæg eller arealer) kan følgende vilkår indføres i det omfang det er driftsmæssigt muligt på det pågældende husdyrbrug:

- Udmugning og transport af dybstrøelsesmåtter m.v. må ikke foretages på lørdage samt søn- og helligdage. (Dette skal afgrænses til visse problematiske arealer)
- Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.

Transport af flydende husdyrgødning på offentlig vej til udbringningsarealerne skal foregå i transportvogne, der ikke anvendes til udspreddning af husdyrgødningen i marken

Ovenstående vilkår er aktuelt i tilfælde, hvor der er forholdsvis lang transportvej fra gyllebeholder til markarealer og/eller transportvejen går igennem bebyggede eller stærkt trafikerede områder. Ifølge landbrugsloven incl. bekendtgørelsen skal gylle, der transporteres mere end 10 km transporteres i lastbil eller et påhængskøretøj hertil.

2.5.2 Øvrig transport

Der kan i vurderingen af lokaliseringens hensigtsmæssighed indgå til- og frakørselsforholdene for husdyrbruget. Hvis denne medfører væsentligt øgede trafikale og miljømæssige gener i nærområdet (fx mange transporter igennem landsbyområder m.v.), og hvis disse gener ikke kan afhjælpes ved valg af alternative til- og frakørselsforhold, kan godkendelsesmyndigheden nægte godkendelse til etablering af ny virksomhed eller til udvidelse af en eksisterende.

De trafikale gener, herunder lugt-, støv- og støjgener, kan eksempelvis opstå som følge af til- og frakørsel af dyr og foder, samt kørsel på offentligt tilgængelig vej i forbindelse med udbringning og opbevaring af husdyrgødning og anden form for gødning. Der kan stilles vilkår om, at til- og frakørsel af fx gødning m.v. kun må finde sted på bestemte tidspunkter m.v.

Der gøres opmærksom på, at færdsel på offentlig vej reguleres af politiet og henhører under færdselsloven mv. Husdyrbrugets trafikale (miljømæssige) belastning af omgivelserne skal derfor vurderes i forbindelse med godkendelsessagen, inden afgørelse om godkendelse træffes. Efter dette tidspunkt kan selve trafikken ikke reguleres af miljømyndighederne.

- Transport af dyr og foder til og fra ejendommen skal ske ad "landbrugsvej" / via indkørsel fra "Hovedlandbrugsvej".
- Transport af gylle ad "Landbrugsvej" / gennem "Landsby X" må kun finde sted på hverdage og i tidsrummet xx (fx kl. 08 – 18).
- Transport af foder og øvrige hjælpemidler til og fra ejendommen må kun mellem kl.xx og yy (fx kl. 8 og 18).
- Transport af dyr til og fra ejendommen skal fortrinsvist ske mandag til fredag i tidsrummet kl. xx (fx kl. 08-18). Op til x (fx 5) transporter årligt kan ske på lørdage mellem kl. 9 og 12.

Det er vigtigt, at fastsatte vilkår vedrørende transporter aftales i tæt dialog med ansøger, således at ansøgers konkrete behov for transporter også tilgodeses f.eks. med hensyn til mulige tidspunkter for leveringer til slagteri, afhentning af mælk osv.

2.6 Teknikker til gyllehåndtering

Gylleseparationsanlæg

- Såfremt separationsanlægget ikke fungerer skal kommunen informeres herom. Kommunen kan ved længerevarende eller gentagne problemer kræve miljøgodkendelsen revurderet.

Det skal bemærkes at kommunen i første omgang skal søge at løse problemet ved henstillinger eller indskærpelser, men hvis problemet ikke bliver løst herved kan kommunen kræve miljøgodkendelsen revurderet.

- Fraktioner med højt tørstofindhold skal opbevares som fast husdyrgødning og holdes overdækket med tætsluttende plastik eller tilsvarende.

Ovenstående er gældende regler, men kan præciseres. Alternativt kan der i enkelte tilfælde med meget store anlæg stilles krav om at disse fraktioner opbevares i lukkede haller, hvor ventilationsluften ledes gennem en kemisk renser, der opsamler ammoniak. Dette vil betragtes som en skærpelse af de generelle regler. Omkostningerne ved en sådan opbevaring er

dog meget store og en sådan opbevaring er derfor i dag kun økonomisk muligt på store fællesanlæg.

- Det etableres fast overdækning på beholdere med fraktioner med lavt tørstofindhold.
- Fraktioner med en tørstofprocent under 12 og et kvælstofindhold under 0,3 kg N/ton må højst udbringes med x tons/ha om året.

Ovenstående kan være aktuelt for at sikre, at udbringningen ikke medføre risiko for at, at den udbragte gødning strømmer til søer eller vandløb, herunder dræn. F.eks. vil 1000 tons/ha årligt svare til 100 mm. Afhængig af markkapaciteten og udbringningsmønster kan dette være problematisk.

2.7 Anvendelse af anden organisk gødning

- Al anvendelse i markdriften af spildevandslam, bioaske og øvrigt affald til jordbrugsformål, jordforbedrende midler samt øvrige produkter med indhold af kvælstof og fosfor skal årligt oplyses og dokumenteres overfor tilsynsmyndigheden.

2.8 Spildevand og overfladevand

- Eventuel nedsivning af overfladevand skal ske til særskilt nedsivningsanlæg. [Kræver særskilt tilladelse.
- Tagvand kan ledes direkte til vandløb eller sø. Overfladevand fra øvrige befæstede arealer skal passere et veldimensioneret sandfang inden udledning til dræn, vandløb eller sø. [Kræver særskilt tilladelse]
- Spildevand fra rengøring af stalde og lignende skal ledes til samletank eller gyllesystem og anvendes i henhold til reglerne for husdyrgødning?/ spildevand? i husdyrgødningsbekendtgørelsen..
- Vaskevand fra rensning af staldene, (og fra ægvask og ægpakkeri) skal opsamles i beholder og må herefter anvendes i overensstemmelse med bestemmelserne for spildevand i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Opsamlingsbeholderen skal have en kapacitet svarende til mindst en afvaskning af staldene. For ægvaskevand skal opbevaringskapaciteten være mindst 3.
- Vask af maskiner og redskaber uden gødningsrester skal ske på fast vaskeplads. Vaskevandet kan mod, særskilt [se kommentar oven for] tilladelse, udledes til dræn, dog skal vandet forinden udløbet gennemgå rensning i et veldimensioneret sandfang og en godkendt olie-/benzinudskiller.
- Al vask af maskiner, redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester samt gri-setransportvogn og sprøjte skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning af husdyrgødning

2.9 Uheld og risici

- Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til: * Alarmcentralen, tlf.: 112 og efterfølgende straks at underrette: * Tilsynsmyndigheden, xxx Kommune, Teknisk Forvaltning, tlf.: xxxxxxxx.
- Der skal udarbejdes en beredskabsplan eller driftsforskrift, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø .
- Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:
 - Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at ”stoppe ulykken/uheldet” og begrænse udbredelsen.
 - Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
 - Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
 - En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
- Planen skal indsendes til tilsynsmyndigheden senest den (f.eks. en måned efter meddelelse af godkendelsen).

2.10 Støjkilder

Specifikke vilkår til støj kan kun stilles i helt særlige situationer. Udgangspunktet er, at de generelle regler er tilstrækkelige.

- Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

- Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.
- Virksomheden skal, for egen regning, dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkilder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj. [4]

Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår nr. xx ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningsvejledning [5], [6], [7] og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

I våde høstår kan behovet for tørring af korn og andre afgrøder være så stort, at det er nødvendigt at lade blæserne køre i døgn drift. Særligt ved køling af korn kan det være nødvendigt at gøre det om natten om natten, da temperaturen om dagen er for høj til at der kan køles.

2.11 Skadedyr

- Der skal på ejendommene foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrlaboratorium.
- Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

2.12 Støv

- Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.
- Fodersiloer skal indrettes således at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.

Ved nabobeboelse nær produktionen kan det være nødvendigt at stille skærpende vilkår omkring blæsere til tørreriet og evt. flytbare suge/trykblæsere.

2.13 Lys

Lysgener kan opstå for f.eks. omboende til åbne staldanlæg, hvor lyset er tændt om aftenen. Dette kan f.eks. være gældende for omboende til moderne kvægstalde med naturlig ventilation. I mange af disse stalde vil det være muligt at begrænse lysgenerne ved at lukke porte og afskærme andre staldåbninger efter solnedgang. Det kan i så fald være nødvendigt med følgende vilkår :

- Mellem solnedgang og solopgang skal porte holdes lukkede og andre staldåbninger afskærmes for at reducere lysgenerne for omboende. Portene kan dog åbnes kortvarigt ved ind- og udkørsel.
- Der etableres en afskærmende beplantning ved en x meter beplantning, y meter bred og placeret z for staldanlægget.

2.14 Oplag af olie, affald, pesticider og øvrige kemikalier

2.14.1 Olie

- Olietanke skal stå på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag, og som minimum være overdækket med et halvtag.
- Opbevaring af diesel / fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en type-godkendt beholder, som står på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, over-fladevand eller grundvand.

- Tankning af diesel skal til enhver tid ske så der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grund-vand.
- Olie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.

2.14.2 Affald

- Affald skal opbevares og bortskaffes efter kommunens regulativer.
- Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen. Det gælder dog ikke afbrænding af affald, der er tilladt i medfør af kommunernes affaldsregulativ (haveaffald og skovaffald).
- Virksomhedens medicinaffald, veterinært affald m.v. skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende. Affaldet skal bortskaffes efter kommunens regulativer.
- Animalsk affald, herunder selvdøde dyr, skal bortskaffes til autoriseret destruktionsanstalt og opbevares i lukket kasse, container (større dyr under kadaverkappe) eller lignende og placeres på et egnet sted efter aftale med tilsynsmyndigheden, således at der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrefjende dyr.

Ovenstående vilkår kan indsættes som standard i de fleste godkendelser. I særlige situationer kan det være nødvendigt at skærpe vilkåret, hvis de selvdøde dyr opbevares tæt på omboende. I så fald kan formuleringen ændres til :

- Animalsk affald, herunder selvdøde dyr skal bortskaffes til autoriseret destruktionsvirksomhed. Indtil afhentning kan finde sted, skal de døde dyr opbevares således, at der i tidsrummet inden afhentning ikke opstår uhygiejniske forhold. Det vil bl.a. sige, at døde dyr skal opbevares i lukket container. Alternativt kan større dyr opbevares på et befæstet areal med et af tilsynsmyndigheden godkendt "låg" , fx en kadaverkappe. [Vilkåret om 48 timer og kølefaciliteter er problematisk, da det tilskynder destruktionsvirksomheden til at udsætte afhentningen].

2.14.3 Sprøjtemidler og medicin

- Rester af lægemidler og kanyler fra dyrehold betragtes som "særligt affald" og skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald. Medicin (lægemidler) må ikke opbevares sammen med levnedsmidler eller foderstoffer.
- Lægemiddelrester og brugte kanyler skal bortskaffes via autoriserede kanaler som f.eks. kommunale modtageordninger. Ved særlige forholdsregler for bortskaffelse af lægemidler, vil det fremgå af indlægseddelen i pakningen.
- Bekæmpelsesmidler, [andre kemikalier] og medicin skal opbevares i et lukket aflåseligt rum med tæt bund og uden afløb fra gulvet. Ingen af midlerne må opbevares sammen med levnedsmidler eller foderstoffer.
- Bekæmpelsesmidler der indeholder aktivstof der er medtaget på bilag 2 i Lov om kemiske stoffer og produkter, Miljøministeriets lovbekendtgørelse nr. 21 af 16. januar 1996, må ikke anvendes på virksomheden..
- Midler der er klassificeret som giftige og meget giftige skal opbevares i aflåst giftrum

- Påfyldning af vand i forbindelse med brug af sprøjtemidler må ikke ske ved direkte opsugning fra søer, vandløb eller brønde/boringer. Der må ikke være risiko for afløb til dræn eller vandløb.
- Medicinrester og rester af sprøjtemidler samt emballage skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald, herunder reglerne om olie- og kemikalieaffald.

3 Udbringningsarealer

3.1 Arealanvendelse

Det er styrelsens vurdering, at der kan fastsættes vilkår i en godkendelse på arealer, som er mere restriktive end de generelle krav, hvis arealerne er opland til sårbare vandområder jf. det fastlagte miljøbeskyttelsesniveau for nitrat og fosfor.

Ved afsætning af husdyrgødning til såkaldt tredjemandsarealer, som ikke indgår i bedriften markarealer, kan der alene stilles vilkår om hvilke arealer, der må udbringes husdyrgødning på.

Udbringning af husdyrgødning

- Udbringning af flydende husdyrgødning må kun foretages ved nedfældning på følgende arealer. Ved nedfældning i vintersæd må kun en meget lille del af husdyrgødningen efterlades over jordoverfladen.
- Ved udbringning husdyrgødning på ubevoksede arealer skal det nedbringes hurtigst muligt og inden x timer.

Vilkårene er kun relevant, hvis ansøger har de tekniske muligheder for at imødekomme dem og skal målrettes til arealer, hvor der vurderes at være kvælstoffølsomme naturområder i nærheden (F.eks. inden for en afstand af 300 meter.)

- Der må ikke udbringes husdyrgødning i en zone nærmere end xx m (100 m) fra det næringsstoffølsomme område, som angivet på kortbilag el. lign.

Vilkåret er kun relevant i nærheden af meget sårbare naturområder og såfremt ansøger har andre muligheder for at udbringe husdyrgødningen. Arealet udgår jo af harmoniarealet.

3.1.1 Nitratudvaskning

Miljøbeskyttelsesniveauet for nitrat er fastsat som en nødvendig skærpelse af harmonikravet afhængig af oplandets følsomhed og jordens reduktionsfaktor. Såfremt ansøger har tilstrækkelige udbringningsarealer er der ikke krav om yderligere udvaskningsberegninger.

I de tilfælde, hvor der er krav om skærpede harmonikrav, men der er tilstrækkelige udbringningsarealer skal der fastsættes vilkår om dokumentation for, at de skærpede harmonikrav overholdes.

- Der må maksimalt udbringes husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til x DE per planår (1/8-31/7), og således at der på bedriftens arealer ikke udbringes mere end y DE/ha. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation herfor for de seneste 5 år f.eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber. Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. affald.

Det vil være muligt at anvende andre virkemidler i form af flere efterafgrøder og nedsat forbrug af handelsgødning i stedet for de skærpede harmonikrav. I så fald er det nødvendigt at udarbejde en udvaskningsberegning ved anvendelse af Farm-N, som dokumenterer, at effekten på udvaskningen af nitrat mindst er på højde med det skærpede harmonikrav. Det er i så fald nødvendigt at fastsætte vilkår, der sikrer at forudsætningerne for de gennemførte udvaskningsberegninger overholdes.

- Ifølge udvaskningsberegningerne er der anvendt følgende sædskifte/ omfanget af efterafgrøder øget / forudsat nedsat forbrug af handelsgødning. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation herfor for de seneste 5 år f.eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber eller ansøgninger vedrørende enkeltbetalingsordningen.

Såfremt dele af bedriftens arealer er udpeget som nitratfølsomme drikkevandsområder skal der foreligge dokumentation for, at nitratindholdet i det vand, der forlader rodzonen fra de nitratfølsomme drikkevandsområder, ikke forøges, hvis koncentrationen overstiger 50 mg/l. Der kan foreligge dokumentation herfor i form af udvaskningsberegningerne ifølge Farm-N for hele bedriftens arealer. Det vil dog være muligt, at foretage en separat beregning for et særskilt sædskifte på disse arealer. Der kan derimod ikke inddrages særlige forhold vedrørende gødningsanvendelsen på disse arealer, da der ikke kan føres et effektivt tilsyn hermed.

- I områder med nitratfølsomme drikkevandsinteresser, som angivet på kortbilag og omfatter i alt x + y ha, anvendes følgende sædskifte og følgende omfang af efterafgrøder :

3.1.2 Fosfor

- Bedriftens fosforoverskud må ikke overstige X kg P per ha pr. år beregnet efter vejledningens retningslinier. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation herfor fra de sidste 5 år f.eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber eller ansøgninger vedrørende enkeltbetalingsordningen. Fosforoverskuddet beregnes ud fra det aktuelle standardsædskifte og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor og tilførslen af fosfor fra husdyrgødning og anden organisk gødning.
- Normen for tilførslen med husdyrgødning kan afviges efter reglerne for korrektion efter bilag y, hvis der foreligger dokumentation herfor. Kravene til dokumentation fremgår af bilag y.
- fosfortallene der ligger til grund for ansøgningen må maksimalt være 5 år gamle og være baseret på et repræsentativt udsnit af de ejede og forpagtede udbringningsarealer.[angivelse af prøvefrekvens]

Der kan kun kræves oplysninger om fosfortal såfremt ansøger har jord i områder med risiko for fosfortab (drænet lerjord).

Det skal bemærkes at nye oplysninger om fosfortal som følge af ovenstående vilkår ikke påvirker den meddelte godkendelse. Oplysningerne om fosfortal er dog vigtige i forbindelse med kommende revurderinger.

3.1.3 Foder

- Tildelingen af fosfor i foderet må ikke overstige xxx g P/Fes, som ansøgt.

4 Bedste tilgængelige teknik / Renere teknologi

Væsentlige miljøpåvirkninger, der jf. den ny husdyrlov særligt skal redegøres for og søges minimeret er: Ammoniakfordampning, lugt, energiforbrug og vandforbrug.

Miljøbeskyttelseslovens krav om anvendelse af bedste tilgængelige teknik kan normalt ikke udmøntes i vilkår om, at der skal anvendes en nærmere bestemt teknik, men derimod som krav svarende til det forureningsniveau, der er opnåeligt ved anvendelsen af bedste tilgængelige teknik. Myndighedens krav til forureningsniveau skal begrundes i fastsatte grænseværdier for branchen eller på grundlag af pågældende produktions forureningspotentiale og omgivelsernes sårbarhed. Hertil kommer, at den opnåelige forureningsbegrænsning skal stå mål med investeringen (proportionalitet).

- Der skal i godkendelsesperioden foretages fornøden forureningsbegrænsning på basis af principper om bedst tilgængelig teknik til nedbringelse af eventuelle gener fra stalde og gødningsopbevaringsanlæg.
- Ved substitution af råvarer og hjælpestoffer skal virksomheden dokumentere, at substitutionen sker til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.
- Anlæg der er særligt energiforbrugende, f.eks. ventilations- og mælkekøleanlæg skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.
- Mælkekøleanlægget skal kontrolleres og vedligeholdes således, at det altid kører energimæssigt optimalt. (evt. en gang årligt).

Mælkekøleanlæg er interessant i energispareøjemed, da køleanlæg i gennemsnit bruger 15 % af det totale energiforbrug hos en mælkeproducent, og driftsbesparelserne ofte er betydelige.

5 Vilkår der efter aftale med ansøger kan indføres med henblik på at skabe større åbenhed og forståelse for virksomhedens miljøforhold

Bemærk, at grønne regnskaber og øvrige miljøredegørelser er frivillige for landbruget, og skal kun indføres med vilkår efter aftale med ansøger.

- Virksomheden skal årligt udarbejde et grønt regnskab. Regnskabet skal følge kalenderåret og indsendes til xxxxx kommune senest 1. juli det efterfølgende år. Regnskabet skal indeholde oplysninger om næringsstofbalancer, ressourceforbrug, eksempelvis forbruget af vand, energi og andre hjælpestoffer, og en redegørelse for hvordan ressourceforbruget og miljøbelastningen kan nedbringes
- Der skal på bedriften foretages et energieftersyn af et energiselskab eller -konsulent, hvor de energiforbrugende processer i virksomheden gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport som indeholder resultater og evt. konkrete energispareforslag. Rapporten skal senest den xxxx indsendes som kopi til tilsynsmyndigheden.
- Bedriften skal tilknyttes Energistyring "Erhverv" med automatisk fjernaflæsning af el. I samme system skal forbrug af vand, varme samt foder registres månedligt og gemmes i 5 år.

6 Landskabsinteresser

I planloven 2002 § 36, stk. 2, 2. pkt. og 3. pkt. står følgende vedrørende opførelse af gyllebeholdere: "For så vidt angår gyllebeholdere, skal der meddeles tilladelse til en af hensyn til markdriften ønsket placering, medmindre væsentlige hensyn til landskab, natur og miljø samt naboer afgørende taler imod placeringen. En tilladelse skal være betinget af, at gyllebeholderen afskærmes med beplantning, og at gyllebeholderen skal fjernes, når den ikke længere er nødvendig for driften."

I forbindelse med gyllebeholdere, der opføres uden tilknytning til det hidtidige bebyggelsesareal, skal der derfor indsættes følgende vilkår :

- Gyllebeholderen skal fjernes når den ikke længere er i drift.

Det kan desuden afhængigt af forholdene være hensigtsmæssigt at indsætte følgende vilkår :

- Der skal etableres skærmende beplantning omkring gyllebeholderen.

7 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

Under de enkelte punkter er der en række forslag til vilkår vedrørende egenkontrol. Ud over disse kan der være behov for mere generelle vilkår vedrørende tilsyn, kontrol og egenkontrol.

- Inden anlægget tages i brug skal det synes af kommunen.
- Dokumentation i form af kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, forpagtning- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) m.v. opbevares i mindst 5 år og forevises kommunen på forlangende.
- Virksomheden skal føre journal over:
- Skriftlige aftaler om levering af husdyrgødning til opbevaring på anden ejendom undtagen de ejendomme ansøger selv ejer, skal være af mindst 5 års varighed. Mængden af gødning skal fremgå af aftalen. Kopi af aftalerne skal fremsendes til kommunen senest 2 uger før, aftalen træder i kraft. [Ejer skal ikke udarbejde aftale med sig selv for at få lov til at opbevare husdyrgødning på en anden ejendom han selv ejer]

[Disse oplysninger fremgår af gødningsregnskab og ansøgning om enkeltbetalingsordning]

1. Beregninger for, at vilkårene om nitratudvaskning og fosforbalance er overholdt.

- Der skal én gang årligt indsendes markplan med tilhørende kortbilag til xxx Kommune. Materialet skal indsendes inden 31. marts.

Ovenstående vilkår er kun nødvendigt, hvor sædskifteoplysningerne er meget afgørende for miljøredegørelsen f.eks. hvis der er fastsat vidtgående krav til sædskiftet i områder med nitratfølsomme indvindingsområder.